Asztaldísz - strucc alakú

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	E 68.1
Alkotó:	Drentwett, Abraham (1614 - 1666)
Készítés ideje:	1645 - 1650
Készítés helye:	Augsburg
Jelzés:	Jelzett: mindkét szárnyon, a tojást tartó első pánton, a talp peremén: augsburgi városjegy, AD (Abraham I. Drentwett) mesterjegy. (Seling 1507/a)
Anyag:	aranyozott ezüst; strucctojás
Technika:	poncolt; trébelt; vésett díszítés
Méretek:	magasság: 51,7 cm talpátmérő: 19,8 cm súly: 2117,6 g

A természet ritka, különleges produktumának, egy távoli, egzotikus világ titokzatos „hírmondójának” leleményes felhasználását, műtárggyá alakítását példázzák a strucc alakú asztaldíszek – más, barokk kori szóhasználat szerint *strucctojás serlegek* –, amelyek az uralkodói és főúri kincstárak kedvelt darabjai voltak a 17. század eleje óta. Hasonló, tárgyunkkal közel egykorú alkotások különösen nagy számban találhatók a drezdai Grünes Gewölbe gyűjteményében, a szász választófejedelmek egykori kincstárában (ld. itt).

A figura csőrében eredetileg patkót tartott maga az ábrázolás ezáltal vált a kitartás, az erő képzetét idéző, jelképes-emblematikus értelmű motívummá. E tagozat azonban régóta hiányzik – korai archív felvételeken sem látható –, így pótlására a restaurálás során nem került sor.

Az Esterházy-kincstár e tárgytípus egy további példányát is őrzi, amely szintén egy augsburgi mester, Marx Merzenbach műve (ltsz.: E 60.1). A két alkotás legkorábbi írásos említését az az 1670-ben, Bécsben készült kéziratos inventárium tartalmazza, amely Nádasdy Ferenc gróf egykori sárvári kincstárának anyagát sorolja fel. Valószínű, hogy a két műtárgy a későbbiekben ugyanazt az utat járta be I. Lipót adományaként került, egyéb darabokkal együtt, Esterházy Pál herceg tulajdonába az 1690 körüli években.

Irodalom

- Szerk.: Szilágyi András: *Műtárgyak a fraknói Esterházy-kincstárból az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - Nr. V.2. (Szilágyi András)
- Szerk.: Szilágyi András: *Esterházy-kincsek. Öt évszázad műalkotásai a hercegi gyűjteményből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 107. (Szilágyi András)
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 323. (Szilágyi András)
- Szerk.: Szilágyi András: *Szvetnik Joachim ötvösművész-restaurátor mestermunkái: Válogatás az Esterházy-gyűjteményből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1987. - Nr. 12.
- a kiállítást rendezte: Ács Piroska: *Augsburgi barokk ötvösmunkák*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1984. - Nr. 42.
- Szerk.: Miklós Pál: Az Esterházy-gyűjtemény. *Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei*. Magyar Helikon, Budapest, 1979. - 15. kép (Héjjné Détári Angéla)
- Szerk.: Galavics Géza: A fraknói Esterházy-kincstár a történeti források tükrében. *Magyarországi reneszánsz és barokk. Művészettörténeti tanulmányok*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1975. - p. 498. (Héjjné Détári Angéla)
- Layer Károly: *Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek leíró lajstroma műtörténeti magyarázatokkal*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1927. - p. 51.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum